

Július:

27-46. 1927

Szondolát

Szerkeszti: **Kemenes Lajos**

1387

Tartalom:

Krisztina. ▲ Kik üldözik Strausz Istvánt? ▲ Ébredő Németország. ▲ A magyar zsidóság almanachja. ▲ Bukott miniszterrel négy szemközt.

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920. július hó 1. ▲ II. évfolyam 27. szám. ▲ Előfizetési díj 1/4 évre: 50 korona.

**♦ Kiadja a ♦
Központi
Sajtóvállalat
R. T.**

ÁRA

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8.

Műsor június 28-tól július 4-ig

A washingtoni futár

több folytatásos kép I. része.
Főszerepben; PEARL WHITE.

Előadások naponta 1/25, 1/27 és 1/29 órai kezdettel.

OMNIA

Mozgóképpalota

VIII. ker., József-körut 31. sz.

Műsor: június 28-tól július 4-ig

A washingtoni futár

több folytatásos kép I. része.
Főszerepben: PEARL WHITE.

Előadások kezdete naponta d. u. 4, 6 és 8 órakor.

JARDIN DE PARIS

Az előkelő világ szolid szórakozóhelye. Csupa elsőrendű bel- és külföldi attrakció. Arnyas kert. Elsőrendű konyha. Speciális uzsonnák.

Scala Színház

Angol Park mellett

Minden este 7 órakor Péchy Erzs, dr. Székely-hidy, Galetta és Gyártás Dezső főléptével: Szép Heléna. Vasárnap délután 4 órakor Pünkösdi róza.

MOZIT

akar berendezni villany-,
mészfény- vagy acetilénre ?

Kérjen árajánlatot
Hatschek és Farkas
kinematografiai szaküzletétől
Bpest, Károly-körut 28.

Filmkölcsező! TELEFONSZÁM: 142-78.

Fixelixir

rövid idő alatt hajat erős bajuszt
és szakállt növeszt, ára 20 korona.

Széktúldi
Török József gyógyszerész
Budapest, VI., Király-u. 12.

KERTMOZI

(Városligeti fasor és
Aréna-út sarkán.)

Nagystíliú új műsor!

Töviskoszoru

Egy leány kálváriája 4 felv.-ban. A főszerepben:
Carola Toelle. Előadások este 7/9 és 10 órakor.

FŐVÁROSI CIRKUSZ VÁROSLIGET.

Telefon 107-46.

Igazgatóság: Könyöt Sándor és Társa.

Este fél 8 órakor.

Délután 4 órakor.

Szenzációs békeműsor.

4 Urmann, Frank Eders és a Halálmegvető?
Jegyek az összes jegyirodáknak kaphatók

A keresztény
magyarság
nagybankja

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

ideiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. I. em.

Előleg betéteket folyó-
számlán és takaré-
pénztári könyvecskére.

Részvények ára 105.— kor.

Hansa cigarettahüvely váltásával

HANSA CIGARETTAPAPIR

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövőház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Szondolat

Krisztina

„Átmegegyek a Krisztinába“, — mondogatták az emberek a béke idején.

Mindenki bizalmas lá-

bon állott Krisztinával. Csak a keresztnévén nevezték és úgy beszéltek róla, mintha tegeznék. Ha ilyen beszédfoszlányokat hallotunk, azt képzeltük, hogy az illető kedves, mosolygó nagynénjéhez megy, aki kávéval és friss kalács-csal várja ozsonnára, de a néni mindenesetre budai és okulárét visel orra nyergén.

Krisztina azonban mégsem egészen ilyen. Ő az első kerület, a stílus, a becsületesség, a magyarság, az ellenforradalom. Ezen a héten babérkoszorút nyújtottak át az ellenforradalom hőseinek. Mi ebből egyetlen kis levélkét akarunk adni Krisztinának. Akik

nem jártak még nagyvárosokban és nem ismerik az emberek lélek-tanát, azt mondanák, hogy a Krisztinaváros afféle kis falu, savóvérű, hálósipkás lakosokkal, de az értő szemében az első kerület sokkal nagyvárosiasabb, mint bármelyik más városrész. Némely pillanatban igazán Páris-hoz hasonlít. Tisztos polgári módja, ipara, mely régi céheket juttat eszünkbe, fehérsapkás cukrászai, zöldkötényes érdemes cipész-mesterei valami régi pestiességet idéznek, mely még ment attól az aranyfüstös fővárosiasságtól, attól a könnyed és utálatos amerikanizmustól, attól a beteges és talmi előkelőségtől, mely Pest egyéb negyedeit jellemzi.

Hogy történt, hogy ebben a virágos városrészben született meg a magyar ellenforradalom? Jegyezzük le olvasóink számára s a történelem számára is. Itt a diktatura első napján átláttak a szi-

Szombat

tán. Azokkal, kik a „Márvány-
menyasszony“-ban vacsoráznak
és a „Politikai Kreizler“-nál isz-
szák borukat, egy pillanatra se
lehetett elhítenni, hogy *szociális
termelésből fakad a jólét* és az
emberiség fejlődése megkivánja,
hogy a lipótvárosi tözsdebizomá-
nyosok és hadiszállítók milliomos
tacsói uralkodjanak az emberi-
ségen. Csöndes, nem szavaló és
nem jajgató ellenforradalmár volt
Krisztina. A falragaszok minden-
nap megjelentek, Krisztina min-
dennap elolvasta és mindennap
elfelejtette „*Reszkess, te sötétben
bujkáló, rémhirterjesztő ellenfor-
radalmár!*“ Krisztina pedig to-
vább bujkált a sötétben, terjesz-
tette a rémhirt és nem reszketett.
De nem is viccelt. Budapesten
az ugynevezett proletárdiktatura
alatt divatos volt afféle fajrokon-
i és családi kedélyességgel évödni
az ujdonsült, uborkafára felka-
paszkodott zsidó népbiztosokkal.
Kun Bélát *Seine Pajesztát*-nek
nevezni, kivenni az órát és meg-
kérdezni, meddig tart még, vagy
a kunkormányt emlegetni, mely
Kun Béla kormányát jelenti, de
azokat a göndör tincseket is, me-
lyek a gácsországi radikálisok
ékességei. Itten ezek a kétes élcek
nem találtak hitelre. Krisztina
sokkal komolyabban vette dolgát.
De igenis ennek a városrésznek
minden lakója első pillanattól
kezdve lázasan és forradalmian
keresztény volt, tudta, hogy mit
jelent a templom. Reformátusok,

luteránusok, kik itt laktak, össze-
beszélés nélkül hangosan köszön-
tötték a katolikus papokat: „Di-
csértessék a Jézus Krisztus“ kiál-
tással. A pap pedig leemelte a ka-
lapját és azt mondta: „Mind-
örökké amen.“ Az ébredő keresz-
ténységnek ez volt harci kiáltása
akkor is, amikor börtön és akasz-
tófa volt dija a színvallásnak.

Az ellenforradalom napján kör-
menet volt. Ideges, kétségbeesett
emberek járkáltak az első kerü-
letben. Délelőtt tizenegy felé hire
terjedt, hogy egy fiatalember is-
mét gyalázkodott a körmenetre,
mint annakelőtte a Várban. Re-
zső, a *Philadelphia* daliás főpin-
cére megragadta őt és egy kapu-
aljban addig verte a tömeg, míg
a mentők el nem cipelték. Ekkor
már minden ablak kinyílt, a Krisz-
tina-tér olyan volt, mint a han-
gyaboly. Egy színésznő — *Várnay
Janka* — megragadta a *Vörös
Ujság*-ot, gyufát gyújtott és a
Krisztina-tér kellős közepén el-
égette. Óriási éljenzés harsant fel
ekkor ezer és ezer torokból. Vö-
rös zászlót téptek le egy házról s
a következő pillanatban az is
lángra lobbant és a papírszövet
orrfacsaró büzt terjesztett. Ebben
a pillanatban már hallatszott az
akkor idegen és szent dal, a Him-
nusz: *Isten áldd meg a magyart*,
mely azt jelentette, hogy verje
meg az Isten azokat, kik a magya-
rokat hóhérolják. A Krisztina-tér
sarkán van az a templom, mely-
ben — mint az emléktábla jelzi —

gróf Széchenyi István örök hűségét esküdött Seilern Crescencia grófnőnek 1836 február 4-én. Ide a lépcsőkre álltak a Himnusz-éneklők és fehér kendőket lobogtattak, a fehér ruhás lányok fehér szegfűket tüztek ki, melyek egyszerre, mintegy varázsütésre eltűntek mindenünnen, hiszen ez a városrész kezdettől fogva fehér volt. A járókelők vörös jelvényeiket letépték, porba taposták. A villamosok, melyek mitsem sejtve csöngették bele ebbe a forradalmi zavargásba, megálltak, az ott ülők a Himnusz hangjaira leemelték kalapjukat, fehér zsebkendőket lobogtattak, ők is énekeltek. Halálisan sápadt volt mindenki. Vagy tíz percig tarthatott ez, mikor felzendült az autók szirénája. Vörös katonákat hoztak, akiket sebbel-lobbal kiszállítottak. De a tömeg nem csillapodott. Tovább rázta a fehér zsebkendőt a vörös katonák elé és énekelte a Himnusz. Göndörhaju, fekete galíciai fiúk voltak ezek a terroristák, kik a katolikus templommal szemben sorakoztak fel és vállhoz tették a puskájukat. Parancsnokuk — öve kézigránátokkal és rohamkésekkel volt megtüzdelve — tüzet vezényelt. Egyenesen a templomba lőttek. Kopogtak a golyók, a tömeg hanyatt-homlok rohant a krisztinavárosi elemi iskolába, hol éppen sorozták a vörös hadsereg számára. Meztelen, levetkőzött emberek álltak az iskola egyik tantermében, akik a lövöldözés

hangjára azon pucéron kirohantak a folyosóra és elfeledve azt a halhatatlan kiáltást, hogy „be a vörös hadseregbe“, igyekeztek minél gyorsabban ki a vörös hadseregből. Híre futamodott, hogy a sorozási elnököt, aki természetesen egy kövér zsidó burzsoá volt, megverték. Most már senki sem volt hajlandó levetni még a mellényét sem.

A krisztinavárosi házakról azonnal eltűnt a vörös zászló és a padlások ablakaiból már integettek is a nemzetiszínű zászlók. Izgagott percek voltak ezek. A terrorfiúk ismét sortüzet adtak. Jajgatást, sikolyt, kiabálást lehetett hallani mindenütt. Az ellenforradalmat leverték. Egyik padlásablakban félénk és reszkető kéz visszahuzta a nemzetiszínű zászlót és újra kidugta a vöröset. Másodpercről másodpercre értékeltek az emberek a helyzetet. Aztán ismétlődött az előbbi játék, újra nemzetiszínű zászló bukkant ki, aszerint, hogyan állt az ellenforradalom ügye. De a pillanatnyi hadászati helyzet ellenére is mindenki érezte, hogy az ellenforradalmi kereszténység hősi falankszát többé semmiféle tank és rohamcsapat nem veri le. Öreg urak, gomblyukukban fehér szegfűvel, kezükben egy lobogó zsebkendővel, arcukon az izgalom lázával, mint ősi keresztények a cirkusz porondján, farkasszemet néztek a vörös fenevadakkal.

Ekkor már csak a terrorfiúk

álltak a Krisztina-téren, a közön-
ség vagy az elemi iskolába mene-
kült, vagy a templomba s mellék-
utcákon hangtalan izgalommal fu-
tottak a menekülők. Minden ház
előtt őrszem állott, töltött puská-
val. Egy tizenkétéves szőke leány-
ka, aki fehér ruhában jött a tem-
plomból, imakönyvét szoritva,
kétségbeesett sikoltással rohant a
hegyre. Az, amit látott és átélt,
annyira hatott idegzetére, hogy
önkivületében a katonák előtt is
sikoltozott, átkozta a vörösöket. A
Zerge-lépcsőn aztán összeesett.

Ő volt a budai ellenforradalom
Jeanne d'Arc-ja.

Kik üldözik Strausz Istvánt?

Balog Ferenc,
a Legfőbb Szám-
vevőszék jelenle-
gi alelnöke, élére
állt a Számvevő-
szék volt bizalmi
embereinek és
csunya hajszát
indított Strausz István dr. elnök ellen,
akinek pörét most tárgyalja a bi-
róság. A szenzációs pör iránt
óriási az érdeklődés: nagytekin-
télyű férfiuról van szó, aki el-
len Balog Ferencék minden eszközt
felhasználtak, hogy a Legfőbb
Számvevőszék elnöki székéből ki-
emeljék. A tárgyalás folyamán
Lengyel Zoltán dr., a volt elnök
ügyvédje leleplezésekre készül, a
melyeknek súlyos következményei
lehetnek. Strauszt ugyanis letartóz-
tatták, még pedig törvénytelenül,
mert a Számvevőszék elnökét csak
a parlament helyezheti vád alá.

Ellenségei dörgödelmes interpellá-
ciót intéztettek Ferdinándy Gyula
volt igazságügyminiszterhez, aki
azután a nyomás alatt el is ren-
delte Strausz letartóztatását.

Tudni kell azonban; hogy Balog
Ferenc tudtunkkal igazgatója an-
nak a politikai pártnak, amely a
volt elnököt célba vette. Természe-
tesen a Számvevőszék tisztviselőinek
nem szabad politikai párthoz tar-
tozni, de ebben a zavaros világ-
ban senki sem ütközött meg azon,
hogy Balog Ferenc ur egyik legfőbb
mozgatója a szóbanforgó politikai
pártnak. Az sem lehet titok ezek
után, hogy mi a célja a kiméretlen
hajszának. Balog ur még csak al-
elnök és nagyon szeretne az elnöki
székbe ülni. Hogy evvel kapcsola-
tosan mik történnek a keresztény
kurzus védelme alatt, az események
egy egész korkép minden elevensé-
gével hatnak.

Ki volt

Simonyi Henry barátja?

A legfőbb állami Számvevőszék
elnöke, Turóczy Vilmos, a Károlyi-
forradalom kitörésekor egyszerűen
faképnél hagyta hivatalát és eluta-
zott. A hivatal vezetését Strausz
István, mint törvényesen arra hi-
vatott alelnök, kötelességszerűen át-
vette és azt március 10-ig mint el-
nök vezette. Ekkor azonban fel-
bukkant a láthatáron egy törtető
könyökember, Balog Ferenc, aki
Károlyi Mihály legfőbb bizalmasá-
nak, Simonyi Henry sajtóterroris-
tának egyik jó ismerőse volt. Ba-
log Ferenc szürke osztálytanácsos
volt a forradalom elején és kitűnő
összeköttetései révén, amelyek Si-
monyin keresztül Károlyi Mihályig
érttek, hirtelen szédületes karriert
futott meg. A szürke osztálytaná-
csosból egyszerre miniszteri taná-
csos lett s a sajtóosztályból áttették
az elnöki osztályba — vezetőnek.
Majd megkapta a helyettes állam-
titkári címet és rövid pár hét
mulva a tisztviselői kar legnagyobb
megdöbbenésére, alelnökké nevezték

ki. Bemutatkozó beszédében már akkor hangsúlyozta, hogy ez neki csak átmeneti állás; miután egyáltalában nem szakember. Megjósolta, hogy nagy megtiszteltetés vár rá. A kabinetiroda főnökének szemelték ki. Szerencsére Károlyi megbukott és Balog ur továbbra is a Számvevőszéknél maradt — szak tudás nélkül. **Jölehet kinevezését** Károlyi Mihálytól kapta, állásában ma is bent ül, sőt ő a legfőbb intranzigens keresztény apostol, aki Strausz hulláján keresztül akar beugrani a Legfőbb Számvevőszék elnöki állásába.

Aki látja ezt a portrét, legalább is gyanusnak találhatja Balog ur vakmerő ügyeskedését. Az ügyes alelnök még azt is el tudta takarni, hogy kinevezése törvénytelen volt. Az alelnököt ugyanis az elnök terjeszti fel kinevezésre. Balogot ellenben Károlyi Mihály minisztertanácsa március 10-én nevezte ki elnökké és csak 13-án szőlítették föl Strausz Istvánt, hogy terjessze föl az új alelnököt kinevezésre.

Miután Károlyiék ilyenformán kényes helyzetbe kerültek Strauszszal szemben, kénytelenek voltak Balog kinevezése után Strauszt elnökké kinevezni. Strausz ekkor sem kapkodott az elnöki szék után. Katolikus egyesületek és főúri körök sürgették kineveztetését, mert ezzel is ellensúlyozni akarták Károlyiék hitvány politikáját.

A bizalmiak, mint nagy keresztények

Strausz kinevezése után hüvösen és tartózkodóan viselkedett az új politikai érával szemben. Egy szép napon azonban bekopogtatott hozzá Szabó János titkár és Sziver János osztálytanácsos, mindkettő a számvevőszéki tisztikar főbizalmija és felszólították Strauszt, hogy adjon programot. Mikor látták, hogy Strausz ettől fázik, Rónai igazságügyi népbiztossal március 27-én reggel rátelefonáltatták Strauszra.

A népbiztos kemény hangon ráparancsolt az elnökre, hogy tartson beszédet, sőt kijelölte azt is, hogy a bürokráciáról beszéljen.

Ez a két főbizalmi áll most Balog Ferenc mellett és ők vezetik a dühös harcot Strausz ellen!

Strausz megbeszélte a parancsot tisztviselőtársaival és azok is kérték a beszéd megtartására, mert kényerük forgott kockán. A népbiztosság ugyanis a számvevőszék tisztikarát be akarta olvasztani a közalkalmazottak közé. Strausz az általános nyomásnak engedve, Boronkay Gergelynek, titkárának, le is diktálta az inkriminált beszédet. A beszédet a népbiztos egy megbízott útján fölvitette magához és visszadobta azzal, hogy ez nagyon gyenge dolog és utasította az elnököt, hogy erősebb hangú beszédet tartson. A beszéd egyes passzusait a politikai megbízott nyomában ki is javította és úgy az irattár, mint a lapok részére ezt a javított és bővített kommunista beszédet adták le. Tény pedig az, hogy Strausz az eredeti, u. n. gyengébb beszédet mondotta el. Strausz akkor el is ment a közalkalmazottakhoz, hogy akadályozzák meg a hamisított beszéd közzétételét. Ott azonban leintették. Egyedül a Vörös Ujság nem közölte beszédjét, mert gyenge proletárbeszédnek tartotta.

1919 szeptemberében indították meg a hajszát Strausz István ellen és Jakabfi Károly számvevőszéki tisztviselő akkor szedte össze a lapokból az erősebb kifejezéseket, amelyeket nem is Strausz, hanem a politikai megbízott irt bele a beszédbe. Jakabfiról mellékesen megjegyezzük, hogy a kommün alatt Erdélyi Mór közlelmezési népbiztosnak mindenható titkára volt. Természetesen most ő is a keresztény kurzus védelme alatt hadakozik Strausz István ellen.

Strausz a tisztviselőket a diktatúra alatt nem kényszerítette a fogadalom letételére és még ma is vannak tisztviselők a számvevőszé-

gen, akik nem irták alá a fogadal-
mat. A magyar cimert és a koronát
terroristák fenyegetésére szedte
le Strausz az épületről. Ugyan
ezt megtette kevés kivétellel majd-
nem mindegyik államhivatal és
magánvállalat is. Ezen a címen le-
lehetne tartóztatni minden igazga-
tót. A Margit-rakpart felőli hom-
lokzaton ma is fenn van a királyi
korona.

Strausz fegyvereket rejtgetett.

Masztig Emil százados is, aki a
Ganz-gyári munkászászlóalj veze-
tője volt, tanúságot tehet Strausz
István kommunista ellenes érzel-
meiről. Mikor a számvevőség tiszt-
viselőit be akarták sorozni a vörös
hadseregbe, Vörös Imre, Kemény
Zoltán, Sallai László és Zolnai
Jenő siettek jelentkezni vörös kato-
náknak. A dupla fizetés izgatta
őket. Ma mind a négyen hangos
keresztények, akik halálos ellensé-
gei Strausznak. Pedig Strausz tár-
gyalt Masztig századossal, akivel
megállapodtak, hogy a tisztviselők
részére csináltatnak egy antidatált
listát, amely megmentette volna
őket attól, hogy vörös katonák le-
gyenek. Ugyancsak Masztig igazol-
hatja azt is, hogy a számvevőségen
fegyvereket rejtgettek a készülő
ellenforradalom számára. Maga
Strausz többször a liftben aludt,
mert a terroristák naponta keresték
a lakásán, ahol minden vizit alkal-
mával a szalonban konyakoztak és
rumoztak. A terrorfiuk elvitték
aranyóráját és láncát, sőt le is tar-
tóztatták. A kongreganisták listája
volt náluk és ezen az alapon ke-
resték Strauszt.

Szabó János főbizalmi követelte,
hogy ő járhasson közbe a kom-
munistáknál Strausz kiszabadítása
iránt. Balog Ferenc alelnök meg-
bizásából Saak helyettes alelnök
ment interveniálni Strausz érdeké-
ben Rónaihoz. Strauszt szabadon is
engedték azoknak a kérésére, akik
ma őt támadják.

Strausz letiltotta a kékpénz- utalványokat.

Hogy Strausz milyen ellenforra-
dalmár volt, arra legfényesebb bizo-
nyíték az a vizsgálat, amelyet a
népbiztosok ellen rendelt el. Tud-
juk, hogy apró kis cédulákon mil-
liókat utalványoztattak ki maguk-
nak Szamuelyék, főleg külföldi
propaganda céljaira. Strauszban volt
annyi bátorság, hogy a pénzügyi
népbiztossággal karöltve, minden
állami pénztárt vizsgálat alá véte-
tett és a kékpénzre vonatkozó nép-
biztosi utalványok kifizetését Urbán
számszéki tanácsos útján letiltatta.
Több mint hatvan milliót mentett
meg Strausz ily módon az állami
vagyonból. A vizsgálat tartama
alatt, míg a rovincsolások tartottak,
Strausz Romanelli védelmét kérte a
kommunistákkal szemben. A Hitel-
banknál harminc milliót tiltatott le,
amelyet Rákosi Mátyás népbiztos
magával akart vinni szökése alkal-
mával.

Ugyancsak Urbán számszéki osz-
tálytanácsos volt a vezetője annak a
hattagu bizottságnak, amely meg-
mentette József főherceg kincseit,
milliókat érő könyvtárát és ingóság-
gait. Strausz határozott utasítására
Urbán tanácsos megjelent a főher-
cegi palotában és lepecsételte a szo-
bákat. Mikor követelték tőle, hogy
adja ki az ingóságokat, Strausz pa-
rancsára a kiadást megtagadta, az-
zal a kifogással, hogy míg a leltár el-
nem készül, semmit sem szabad el-
vinni. Így játszották ki a terroristá-
kat és így sikerült megmenteni a
palota vagyonát. A szenzációs tár-
gyalás folyamán igen sok adat fog
még felmerülni Strausz ártatlansága
mellett és lehetetlennek tartjuk, hogy
a független magyar bíróság elítéljen
egy olyan embert, akit Simonyi
Henryék galádsága döntött bajba.

Talán inkább Balog urékat kér-
dezné meg a vizsgálóbíró, hogy mit
tudnak Simonyi Henryről és Si-
monyi Henry szerepléséről Tisza
meggyilkolásával kapcsolatban.

Ébredő Németország

Egy Bruno Wille nevű német hazafi, aki szükségesnek látja

hangsúlyozni, hogy ősei között egyetlen sémita sem foglal helyet, mentőakciót indított a Németországban fellángoló antisemitizmus alatt sinylődő zsidóság megmentésére. E felemelő cél érdekében felkért mintegy kétszázötven neves, vagy névtelen, de megbízható filosemitának és liberálisnak ismert árját, hogy egy filosemita röpirat részére nyilatkozzanak és védjék meg zsidó testvéreiket a humanizmus, a népek testvérisége és a többi, és a többi nevében. Szyria gyermekeinek e nemeslelkű lovagja körlevelében igen ravaszul úgy tette fel a kérdést, hogy miként lehet összeegyeztetni a zsidógyűlöletet a német szellemmel, emberszeretettel, ideális gondolkozással és — egyáltalában mi a véleményük a megkérdezetteknek az anisemitizmusról?

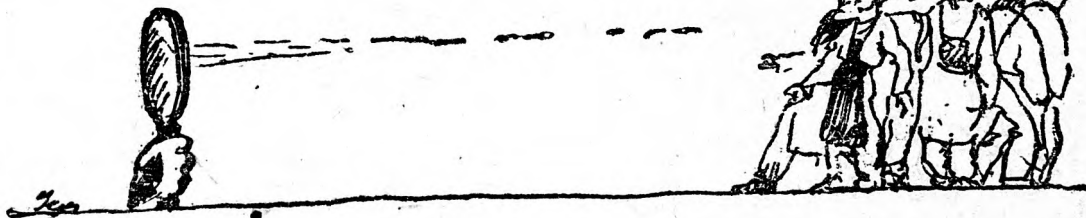
A meginterpelláltak közül száznál többen nem reagáltak Bruno Wille ur kérdezősködésére, elég világosan éreztetve, hogy nincs szándékukban zsidó polgártársaikért sikra szállni. A beérkezett válaszok jó része megfelelt a szerkesztő várakozásainak, kapott azonban néhány olyan választ is, melyekre nem számított. E megtért filosemiták valami olyan csodálatos színezetet adnak a könyvnek, hogy attól tartunk, ez a füzetke igen silány gátat fog vetni az antisemitizmus hullámzásának.

Néhány választ ismertetünk a könyvből, mely „Deutscher Geist und Judenhass“ címmel jelent meg.

Hugo Höppener *Fidus* kiméltelenül felel. „A gyűlölet mindig az ellenállni nem tudó elnyomottságnak a jele. Ebből következtethető, hogy ki van szolgáltatva a német nép és védtelenül ki vannak szolgáltatva a többi népek is a szabaddá vált zsidóságnak, melynek felszabadítása előtt csak a kereskedelem volt a kezében, később azonban minden nép kulturájára rányomta a maga nemzetközi karaktertelenségének bélyegét és rabszolgájává tette a munkát. Azonban nem gyűlölet, hanem csak a dolgok tiszta megismerése és saját magunk javítása teremthet gyógyulást.“

Dr. Lörcher hallei professzor csak többszöri felszólításra válaszolt. Sajnálattal közli, hogy „két dolgot kell leküzdenünk, a zsidó sajtó tulerős befolyását és a zsidó kapitalizmus, valamint a vele kapcsolatos mammonisztikus gondolkozásmód uralmát. A pénz tönkremarta népünk jellemét“. Később így folytatja: „Én tehát a magam részéről kötelességemnek tartom azon dolgozni, hogy megdőljön a zsidó sajtó és a mammonizmus fogalma.“

Dr. Eduard Meyer, a berlini egyetem rektora így válaszolt: „Lehetetlen számomra kívánságát teljesíteni, mert a hiba csakugyan a zsidóságot terheli. Az a szerep, amelyet a zsidóság a forradalomban játszott és hazánk jelenlegi szörnyű helyzetében még most is játszik és Németországnak az a felelőtlen el-özönlése galíciai és orosz zsidókkal, amelynek most ki vagyunk téve, a leginkább idegenkedőket is az anti-

sémilizmusba sodorja. Csakis az segíthet, ha a német érzelmű zsidók egész energiával külön válnak ezektől az elemektől és erélyesen kinyilatkoztatják, hogy azokkal semmi közösségben nincsenek — és törekvéseik ellen a leghatározottabban küzdeni fognak.“

Dr. Freiherr von Ow, passauai érsek, visszautasítja azt a felfogást, hogy az antiszemitizmus valami embertelen, elvetemült gyűlölködést jelenthet. Ez csupán természetes reakciója a hitvány, szívtelen, kapitalista, kizsákmányolási szellemnek, másrészt a kultúra minden vívmányának örjögő megsemmisítésére törő bolsevizmusnak, mely irányoknak képviselői és előmozdítói elsősorban a zsidók. A zsidóság kompakt tömegként képviselte a gazdasági életben a legvadabb egoizmust és materializmust az ethikai értékek kiirtásával. Az antiszemitizmus ezek ellen való védekezés, nem pedig a zsidó vallás, vagy nemzetiség rendszeres üldözése. *„Ha ez a védelem egyszermásszor tul is lépné a jogos önvédelem határát, úgy ez bizonyára távolról sem jelent oly nagy veszélyt a német kultúra tekintélyére nézve, mint azok a jelenségek, melyek ellen az önvédelem irányul.“*

Steininger berlini lelkész csipősen felel: „A zsidógyűlöletet hatásosan le lehet küzdeni annak bebizonyításával, hogy nem zsidók bűnösök a világháború elvesztésében, hogy nem zsidók bűnösök az orosz, magyar és német forradalomban, hogy nem zsidók a szellemi vezetői a szociáldemokrata csoportoknak és a német demokratáknak, hogy nem zsidók uralják a nemzetközi világpiacot, hogy nem ülnek a zsidók aránytalanul nagy számban a kormányhivatalokban, hogy a zsidók a német színészetet, a német irodalmat és művészetet germanizálni iparkodnak.“

M. G. Conrad müncheni író valószínűs monumetális beállítást ad.

„A cionizmus győzelemre jutása a zsidó világnép kebelén belül, melynek az egész föld felett való uralmat ígérte meg atyáinak Istene, kapcsolatban az általános politikai világhelyzettel egészen új jelentőséget és súlyt ad a zsidó kérdésnek. Hogy vajjon az ántánt, mely mint a világháború győztese, a politikai és gazdasági kérdésekben a régi stílusban gondolkozhat és egyidőre, mint a világ ura rendezkedhetik be, hivatott és képes lesz-e arra, hogy az angol-szász népszövetségnek biztosítsa a vezetést az emberiség szellemi és morális életében, a legközelebbi jövő meg fogja mutatni, mikor minden nép számára parancsoló történeti szükségszerűség lesz levonni a győzedelmeskedő cionista világhatalmi gondolatból eredő gyakorlati következtetéseket. Minden nemzet, mely a nemzet nevet megérdemli, melynek kedves az önálló élet, a lét legnehezebb próbája elé kerül. Legbelsőbb lényének, vérének és szellemének összefogásához és a megtisztuláshoz való ereje fogja jövő sorsát meghatározni. A fák nem nőnek az égig, de az a fa fog a föld felett szétnyulni, mely leghüségesebben őrizte meg tisztaságban és erőben életnedvének isteni titkát. Ilyen körülmények között csak az ostobák, akik magukat bűn nélkül valóknak gondolják, fognak követ vetni másokra“.

Ez érdekes anisemiták után paritás és tanulság kedvéért néhány filosemitát is meg kellene szólaltatni, de ezeknek nótája a demokráciáról, a liebralizmusról, a testvériségről, a mindenkivel egyforma kereszténységről, nálunk tulságosan jól ismert, hiszen ezek mögé a frázisok mögé bátyázta el magát a zsidóság már hosszú évtizedek óta. Ehelyett inkább még néhány ismert személyiség állásfoglalását ismertetjük.

Bethmann-Hollweg és Isolde Kurz nem óhajtottak nyilatkozni! Lujo Brentano egyetemi tanár szerint a zsidógyűlölet megakadá-

lyozza a zsidók asszimilálódását, azaz a zsidókérdés egyetlen lehető megoldását. Heinrich Mann és dr. David demokrata miniszter konzervatív és reakciós mozgalmakat látnak az antiszemitizmus háttérében.

Erzberger nyilatkozatából meg lehet érteni, hogy mért fordul annyira ellene a centropártnak s különösen a bajor néppártnak hangulata. A volt pénzügyminiszter kijelenti, hogy a legélesebben elítéli a jelenleg Németországban dúló antiszemitizmust, melyet az sem menthet, hogy a független szocialisták vezérei zsidók. Dicsekedve állapítja meg, hogy mindig zsidó polgártársainak egyenjogusításáért küzdött és mindig ellene volt annak, hogy a zsidókat a hadseregben, főleg a tisztikarban háttérbe szorítsák.

Kellermann szerint a zsidógyűlölet kereszténytelen, mert ellentmond a szeretetnek, a kereszténység legfelelőbb parancsának.

Meier Graefe annak a furcsa felfogásának ad kifejezést, hogy a zsidóság valamiképpen a nőies része az államnak. Egy elzsidósodott nép — elasszonyosodott férfi. A legtöbb asszonyból lehet valamit kiformálni, ha a férfi arra törekszik. A német antiszemitizmusban a férfiaságnak ugyanaz az elégtelensége nyilatkozik meg, ami a német férfira a női nemmel való vonatkozásban annyira jellemző.

Ennyi tán elég is az idézetekből. Már ezekből is látszik, hogy Németországban is mennyire izzó a zsidókérdés. Az összes válaszokból a legelszántabb szociáldemokrata, szabdkörmives, liberális nyilatkozatokból is kitűnik, hogy óriási tömeget jelentenek immár az „ébredő németek” és a zsidó világimperializmusnak, a most még egyedül vergődő magyarság mellett, nemsokára a német nemzet lesz hatalmas és elszánt gátja.

A magyar zsidóság almanachja

A magyar zsidóság szükségesnek tartotta védőirat kibocsátását, mielőtt a védőirat készült volna ellene. A védőirat egy tizives könyv alakjában került könyvpiacra és a

szerkesztők siettek elküldeni minden közismert antiszemitanak, hogy okuljanak és épüljenek. Nem akarunk a védőirattal szembe helyezkedni, csak néhány megjegyzést vagyunk bátrak tenni. Elsősorban azt, hogy úgy látszik a magyarországi zsidóság minden ok nélkül és nem sok alappal hirdette magáról, hogy szellemileg a keresztény elemek fölé rétegződött. Ilyen buta, izléstelen irás még került ki abból a méfelyből, mely Magyarországot abba a sajtó- és irodalmi posványba fullasztotta, melynek következtése lett a károlyizmus, a bolsevizmus s a mai szomorú helyzet. Elolvassván a könyvet, igazolva látjuk azokat a vádakokat, amelyeket évtizedek óta hangoztatunk a zsidóság ellen. A rettentő fajta védőirata illusztrálása annak, hogy a zsidóság teljesen behálózta a magyar gazdasági, politikai és irodalmi életet, érdekszálakat bocsátott a biráskodásba, a törvényalkotásba, teljesen hatalmába kerítette a publicisztikát. Olyan beismerés, amelyért egymagában is megérdemelné a legelkeseredettebb harcot. A zsidóság úgy látszik rosszul érzi magát a védekező pozícióban, mert a faji prepotencia támadásra, kellemetlenkedésre kvalifikálja őket. Rettentő alacsonyán járó antipolitikus közlemények vonulnak fel egyik rabbitól a mási-

Gondolat

kig, Hevesi Simon dr.-tól Kis Arnoldig, Klein Miksától Weniániér Lajosig. Az említett rabbiakon kívül néhány álhirlapiró, még több bankigazgató, magántudós és közizraelita igyekezik sorompóba szállni a fajta igazáért. Sebastyén Károly szerelmesen ölelkezik egybe Porgeszpaál Jób urral a fajvédelem mezején és Berényi Imre arany vitézségi éremmel kitüntetett makkabeus békésen megfér Székely Ferenc bankigazgatóval, akinek semmiféle arany kitüntetése nincsen. Az átlagműveltség és átlagtudás, amely kiválóan érvényesül a zsurnalisztikában, amikor a magyar nemzeti gondolat ellen támadó frontot kell alkotni, a védelemben csődöt mond és Eulenburg Salamon ur épp úgy elvágódik, mint Blau Lajos dr. vagy a többi fajmagyar.

A legbájosabb a dologban az, hogy a könyvet Magyarország védoasszonyának, a boldogságos szüznének képe díszíti, aki előtt egy árdrágító makkabeus rogyadozik. A Károlyi-korszakban, nemkülönben a diktatura idején Manlicher-golyót eresztett a Mária-képre, azonban ez nem zsenirozza annyira, hogy most védelemért ne rohanjon hozzá.

Az előszót Szabolcsi Lajos írta, aki kijelenti, hogy az Almanach kiadásával dicső munkát végeztek. Végtelenül sokat szenved a magyar zsidóság s a zsidó léleknek szüksége van ilyen olvasmányra. Azt is megtudjuk belőle, hogy a lefolyt ötven esztendő Magyarország aranykora volt, csak azért természetesen, mert a zsidók ekkor rabolták ki az országot, ekkor építették ki hatalmi szervezeteik hálózatát és kerekedtek a magyarság fölé. Szabolcsi Lajos kijelenti, hogy dicsőség magyar zsidónak lenni. Átengedjük neki a dicsőséget, melyet egyetlen egy keresztény irigyelt meg, a jó Szini Gyula, aki megszorult keresztény talentumát a zsidóság szolgálatába állította a kötet bizonyosága

szerint. Hevesi Simon főrabbi cikke egyike a legérdekesebbeknek, aki a destrukció vádja ellen védekezik. A főtisztelendő rabbinus-ur elkeseredetten hörög e miatt a vád miatt és kijelenti, hogy tizezer szenvedő zsidóra nem esett több, mint egy aktív hive a proletárdiktaturának, de bizonyára több mint egy elszántan, nyíltan ellene harcoló. Erre a bugyborékolásra nem is érdemes válaszolni. Nem érdemes foglalkozni Mezei Ferenc *Hazafiságunk* című cikkével sem, aki Károlyira és a magyar munkásságra sikasztja át a forradalmak vádját.

Molnár Jenő, a Borszem Jankó szerkesztője, magát irónak és hirlapirónak nevező magántökés valóságos szerelmi vallomást tesz fajtájáról. A zsidó tudja, — ugymond — mikor kell fájdalmas mosollyal napirendre térni az eseményeken. A zsidó tudja, mikor kell hangtalanul védekezni, hogy a mérgezett jelszavakkal felbőszített tömegek céltáblája, pofozómasinája ne legyen. A zsidó azt is tudja, hogy mikor kell rossz vicclapot szerkeszteni és a keresztény kurzus idején kivícezni a magyar parasztokat, és aljas nyelvöltögetéssel köpködni a keresztény kurzus felé. Molnár ur kijelenti, hogy igaz ugyan, hogy a zsidóság vagyont szerzett, de ezzel szemben a földbirtokosság, a nagy, a közép- és kisbirtokos egyformán zsebelt a háboru alatt. Molnár Jenőnek fáj, úgy látszik, hogy nem kizárólag csak a zsidó keresett, hanem néhány magyarnak is sikerült valamit keresni apái földjén. Ugy látszik, keresni kizárólag zsidónak szabad. Kereszténynek legföljebb csak azért, hogy ezzel a zsidóság harácsolását igazolja.

Veniániér Lajos a sémi faj kulturértékéről elmélkedik. Sokkal érdekesebb azonban a könyvnek azon fejezete, amely klasszikus magyarsággal így szól: „Magyar hazájukért a zsidók.” A zsidók zsebelni megtanultak, de magyarul

Szondolat

ugy látszik sohasem fognak megtanulni. Kiss Arnold csapnivaló rossz költeményben vall örök szerelmet a magyarságnak és a virágok emlegetésével igyekszik kikerülni azt, amitől fél: a bunkósbótót. Komáromi Sándor író és hirlapíró, az Otthon-Kör köztudomása szerint szakíró, a hentesek lapjának szerkesztője, a zsidóság magvarosodásáról elmélkedik és kisüti, hogy a magyar közműveltség állapota nem volna olyan, hogy megállaná a helyét az európai államokkal szemben, ha a zsidóság nem foglalt volna olyan nagy százalékszámban helyet a magyar iskolákban. Ha ez nem volna, Balkán lennénk és nem hivatkozhatnánk a balkáni *hódítókkal* szemben a mi kulturfölnyünkre. A legbájosabb azonban Berényi Imre hirlapírónak a zsidó katonáról szóló közleménye, aki egyszerűen kijelenti, hogy a fronton szolgálatot teljesítő tartalékos tisztek 68 százaléka zsidó vallású volt. Pont. Többet nem is mond, csak ennyit. A többi már csak fecsegés. A statisztikai adat helyességét szembe kell állítani a volt hadügyminisztérium statisztikájával és az első pillanatban kitűnik, hogy a 68 százalékos zsidóság mennyire vérzett az Erzsébet-híd és a Vasuti összekötő híd közötti fronton.

Erdősi Dezső hirlapíró megállapítja, hogy a magyar nyelv a zsidó bócher újságírók és írók tolla alatt virágzott ki. Sebestyén Károly pedig a magyar zsidó színészekről zeng közismert alkalmazkodó képességével közleményt, amelyben elfeledkezik arról, hogy a magyar színművészetnek akkor volt virágkora, amikor egyetlen egy zsidó sem táncolt és üvöltözött a Nemzeti Színház színpadán. Szatmári Mór igazolja, hogy a zsidóság mennyire kezébe kerítette a publicisztikát. Paál-Porges ur a zsidó képzőművészekről zeng ódát. Fodor Gyula cikkéből megtudjuk, hogy a ma-

gyarnak nevezett zeneszerzést teljesen kisajátította a zsidó fajta, amelynek legillatosabb virága Zerkovitz mester, kinek melódiai folyton ott zümmögnek az ember füle körül, mint az ökölnagy falusi dongók. Földes Artur beszámol a zsidó-magyar politikusokról, azonban itt egy kissé rövidre kénytelen fogni közleményét, mert leszámítva Vázsonyi Vilmost, a többi csupa, de csupa közepes alak. Kétségbeesésében Bródy Ernőt, Kelemen Samut, sőt a jó, öreg Molnár Jebi bácsit is megteszi államférfiúnak. Szirmai Vidor a zsidó jogászokról beszél, cikke bizonyossága annak, hogy a magyar büntetőjog a Wertheim-kassza védelmében merült ki és hogy a zsidó faji érdek a zsidó kodifikátorokon keresztül érvényesül egész judikaturánkban és jogalkotásunkban. Eulenburg Salamoni a tiszta keresztény erkölcs védelmé alá helyezkedik, a legkedvesebb azonban Mezei Ernő cikke, aki burkolt formában ugyan, de azzal fenyegetőzik, hogy a zsidóságot a Nyugat, az úgvnevezett és sokszor emlegetett művelt nyugat védelmezt és ha a magyarság nem hajlandó eltérni a keresztény irányzattól, elveszti a művelt nyugat szimpátiáját és támogatását. Ettől a kis burkolt fenyegetéstől eltekintve az egész könyv Jeremiádra hangolt szükölés. Érzik rajta, hogy a zsidóság fél, hogy szomorú történelmi szerepléséért számolnia kell. Fél, hogy el kell hagyni azokat a pozíciókat, amelyeket tagjai elfoglaltak, fél, hogy megbomlik a rettenetes hatalmi hálózat, mellyel a bolsevizmus hurkát csavarta a magyarság nyakára.

Bukott miniszterrel négy szemközt

Idő: bukás után. A kegyelmes ur előszobája már egész délelőtt üres volt. A nagy halott előtttem ül a mély bársonyszőllgyében, mint egyszerű nemzetgyűlési tag. Aki látja, azt hiszi róla, hogy hajótörött s most boldogságában sir és kacag, amiért szerencsésen szárazföldre jutott. Még ünnepi feketében van, a Házból jött. Ő volt a kabinetben a sok közül az egyik s z ü r k e m b e r, akire nagy feladatok vártak volna.

Ő nagy méltóságá: Fáradt vagyok, barátom. Saját pártom sem kímélt. Még az utolsó pillanatban is felém kiáltotta valaki, hogy pudvás a szívem!

Én: Felháborító!

Ő: Nem fájna, ha igaz volna. De aki engem ismer, az tudja, hogy szinte rajongó magyar és keresztény vagyok. Folyton támadtak, míg a bársonyszékben ültem. Nem volt egy nyugodt napom. Mindig azt vágták a szemembe, hogy öreg vagyok és nem tudom kifizetni a mellemet.

Én: Kegyelmes uram, a levegőben valami erős, harcias hangulat vibrál. A nép dacos hangot követel. Főleg kifelé. Ha a kormány megütötte volna ezt a hangot, sokan megnyugodtak volna és megkönnyebbülve kezdtek volna dolgozni.

Ő: Hang, hang! Szájhösködés lett volna!

Én: De a közhangulat! Ma mindenki úgy gondolkozik, hogy a hadseregre támaszkodva kell megoldani a helyzetet.

Ő: Nem ilyen nagy kérdéseken

mult, hogy megbuktattak. Ezekben egyetértettünk. A szám ize akkor lett keserű, mikor személyemben támadtak. Hivatalnok voltam, alulról emelkedtem a létrán fölfelé és minden új címnél, minden új és bővebb hatáskörnél lassan kinőtt körülöttem a tiszteletnek egy új hőfoka, mely mint egy langyos fürdő vett körül. Minden rendeletem nyomán csak jó fakadt és a tisztelet, minden tiltakozásom ellenére, elki sért, velem jött be a családom közé is. A lányom, a fiam, még az inasom is megszokta, hogy mélyet köszöntek nekem az utcán.

— Ma? ... Mindez elmúlt, mint a tavalyi hó. A „pudvás sziv“ után azt tapasztalom, hogy a barátaim hangosabbak velem. Pedig a puha, csendes hangot szeretem, zavar már az éles csengettyűszó is és gyűlölöm, ha valaki fütyöl. Például a titkáromat rajtakaptam, hogy fütyörészett az asztala mellett.

Én: Kegyelmes uram, kár, hogy ilyen érzékenyen fogadta a támadásokat. Tudtommal az utóbbi évek alatt Tiszát támadták legkeményebben a parlamentben. Ő otthon úgy mesélte el a részleteket, mint egy vadászat izgalmait.

Ő: A lányomat el akartam küldeni nyaralni. Azt hiszi, elment? Mellettem akart maradni. A fiam, aki katonatiszt, naponta feljött ide a minisztériumba, hogy gyámkodjon fölöttem. Még a tulajdon családom is elgáncsolt volna, bármilyen lendülettel kezdtem volna is dolgozni. És én azt mondom önnek, hogy a területi integritás nem a miniszterek temperamentumától függ. A feleségem belebetegedett a parla-

Gondolat

menti támadásokba, a közbeszólások és interpellációk őt sebeztek meg s már azon a ponton voltam, hogy elhagy az önuralmam, mikor végre bekövetkezett a mai lemondás.

Én: S már nem is méltóztatik elintézni a sárbogárdiak ügyét sem?

Ó: Ó, hogyne, barátom! Még annyi hatalmam van. (Csönget a titkárnak.)

Én: Nem olyan sürgős, kegyelmes uram. Várhatunk vele holnapig is.

Ó: Holnapig? ... Ki tudja? Jobb, ha még ma aláírom. (Ujra csönget.)

Én: A hivatalnoki kar is bizonyára a politikai válság hatása alatt áll, ők is türelmetlenek, — idegesek, — ne méltóztassék ma ilyen csiri-csaré dologgal foglalkozni.

Ó: Hohó! Az nem ugy van, kedves barátom! A hivatalnok az legyen hivatalnok és üljön nyugodtan az íróasztalánál. (Idegesen csönget.) Tanuljanak tőlem! Én nem hagyok restanciát az utódomra. (A titkár még most sem jelentkezik.)

Én: Ha kegyeskedik megengedni, — majd kimegyek magam a titkár urért.

(A kegyelmes is feláll. Ketten nyitjuk az ajtót. A titkár szobája is üres. A kegyelmes rámutat az üres székre.)

Ó: Látja, már ez is elfutott tájékozódni. Tegnapelőtt még fütyörészgetett... (A szolgát sem találjuk.)

Nyilatkozat. Igen tisztelt Szerkesztő uram! A Gondolat június 3-iki számában Jótékonyági konyhák címen a Menza Akademiáról is megemlékezik. A cikk tartalma felszólalásra kényszerít, bár nem szívesen teszem ezt, miután régi szokása annak a cikkben is említett „klikknek“, hogy téjekozatlan, vagy rosszindulatu vádaskodásokra ne reflektáljon. Irhatott is Az Est, Pesti Futár, Világ hosszú időn át, ami jól esett, egy egész világ választván el tőlük, abban a biztos érzésben, hogy kötelességét legjobb tehetsége szerint megtette, a „klikk“ csak örömet érzett az ilyen fajta támadásokon. Most sem törődik avval, mit irt a cikk írója, hiszen akiket érdekel, állításainak ellenkezőjéről könnyen meggyőződhetnek, hanem álmélikodik azon, hogy ezt épen a Gondolatban irhatta. Ugye, igen tisztelt Szerkesztő uram, ne is magyarázom, hogy mért álmélikodik? Megkérem inkább Szerkesztő uram, tartson egy kis kurzust az ismeretlen tettesnek a lelkiismeretes riporter elemi kötelességeiről az előzetes tájékozódást illetőleg, miután a cikknek a menzára vonatkozó része teljesen hamis adatokon alapul. Magamat Szerkesztő uram jóindulatába ajánlva maradtam Budapest, 1920. VI. 28. Handlery Gyula, a Menza Akademia elnöke.

A Nemzeti Vagyonmentő Vásár aukcióin árverésre kerülnek:

1920 július 3-án butorok és berendezési tárgyak, kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és vegyes tárgyak.

Jul. 5-én butorok és berendezési tárgyak, kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és vegyes tárgyak.

Jul. 6-án kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és könyvek.

Jul. 7-én kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és könyvek.

Jul. 8-án kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és könyvek.

Jul. 9-én kézimunkák, selyem, csipke, egyéb himzések és könyvek.

Az árverések minden hétköznap d. u. 4 órakor kezdődnek IX., Kinizsi-u. 2. szám alatt.

Finom zongorák

óriási választékban.

STERNBERG

zongoratermel
BUDAPEST, Rákóczi-
ut 60. (Saját palotájában.)

**Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gaz-
dasági és fényképészeti
cikkek állandóan raktáron.**

Postán is szállít utánvétellel!

RADÓ

„Madonna“
DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. sz.

RÉZGÁLIC

legprimább, sötétkék
kristályos 1 kg K 40.—
RAFFIA, 1 kgr. K 60.—
Kenpor kénporozáshoz, 1 kg. K 28.—
Kénlap K 40.—, Vörösrézből készült
permetezők, mosóüstök, pálinka-
főzőüstök, forrasztó pákák nagy
választékban raktáron.

Szontágh Pál

Telefon :
József 99-44.

részárugyár
Budapest, IX., Üllői-ut 19.

NE FOGADJON EL MÁST, CSAK

1000-JÓ

védjegyű csomagolt

FÜSZEREKET

mert ezek valódi-
sága elismert.

Minden jobb üzletben kapható.

Brilliánst,

gyöngyöt, aranyat, platinát és
ezüstöt horribilis áron vesznek

Telefon
József
52-64.

Singer Testvérek

VII., Rottenbiller-utca 24.

BÉRAUTÓK

Cimre
figyelni!

nyitott, csukott, elegáns kocsik
külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nél

Budapest, VII., Király-utca 11.
TELEFON: József 124-01, 124-02, 124-03.

NAGY és VÉRTES

Telefon :
125-34

R.-T.

Telefon :
125-34

amerikai iroda-
berendezési
vállalat

Budapest, V., Arany János-u. 20

Közvetlen
behozatal.
Svédbutorok
Eredeti ame-
rikai buto-
rok. Egyes
darabok, va-
lamint teljes
iroda- és
bankberen-
dezések.

BALATON-LELLE

Szálloda és Penzió

Kellemes magas park a tó part-
ján. Csónakpark. Lawn-Tennis.
Telefon. — Bérlet: FÖRSTER
KONRÁD, Budapest, III. ker.,
□ Zsigmond-utca 59. szám. □

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R. T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON: József 10-72 és
József 60-88.